

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Din referanse:

Vår referanse:

Dato:

Vedtak om tilbakekreving av feilutbetalt refusjon

I forbindelse med kontroll av dine refusjonskrav ble du varslet om mulig tilbakekreving av feilutbetalt refusjon med kroner 1 229 789 inklusive rentetillegget for perioden fra [REDACTED] til [REDACTED].

Vi har vurdert saken i lys av folketrygdloven § 5-1, jf. § 5-6 og den til enhver tid gjeldende forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos tannlege og tannpleier for sykdom, heretter omtalt som tannforskriften.

Helfo har fattet vedtak om å kreve tilbake kr 932 917. Med rentetillegg på 10 prosent etter folketrygdloven § 22-17 a andre ledd blir beløpet du skal betale til Helfo på kr 1 026 209.

Tilbakekrevingen gjelder manglende tilstedeværelse i perioder fra [REDACTED] til [REDACTED], men tilbakekrevingperioden er begrenset til årene [REDACTED], [REDACTED] og [REDACTED].

Du vil få tilsendt en giro med KID-nummer for innbetaling. Vi ber om at du betaler beløpet til kontonummer 7694.05.18586 innen en måned fra vedtaksdatoen.

Vi gjør oppmerksom på at dersom du ikke betaler beløpet innen fristen, vil vi kreve forsinkelsesrenter etter rentesatsen i forsinkelsesrenteloven, jf. folketrygdloven § 22-17 a andre ledd. Rentesatsen er pr. i dag på 10 prosent og grunnlaget for beregningen av forsinkelsesrenten er det feilutbetalte beløpet + rentetillegg. Vi vil kreve forsinkelsesrenter fra betalingsfristens utløp og til du betaler.

Vedtak om tilbakekreving etter folketrygdloven § 22-15 a er tvangsgrunnlag for utlegg, og Helfo kan dekke tilbakekrevingbeløpet ved trekk i framtidige oppgjør eller innkreve det etter reglene i bidragsinnkrevingen, jf. folketrygdloven § 22-15 a sjette ledd.

Sakshistorikk

Du praktiserte som kjeveortoped ved [REDACTED], og du har hatt avtale om direkte oppgjør siden [REDACTED]. Du praktiserer nå ved [REDACTED].

Vi har mottatt et konkret tips om at du har vært fraværende fra klinikken ved pasientbehandling som det er krevd refusjon for. Dette ga oss grunn til å se nærmere på om utbetalingene har vært rettmessige.

I brev datert [REDACTED] ba vi deg svare på noen spørsmål angående din tilstedeværelse ved klinikken. Vi la ved en oversikt over datoer vi har fått opplysninger om at skal ha vært fraværende fra klinikken. Vi ba deg bekrefte eller avkrefte om datoene var korrekte, hva som eventuelt var årsaken til fraværet og om det eventuelt var andre dager du hadde hatt fravær på, og likevel sendt inn refusjonskrav. Vi ba videre om svar på spørsmål knyttet til

en klinikk [REDACTED]. Vi spurte om det var korrekt at du hadde en klinikk [REDACTED], og i så fall hvordan du fordelte din arbeidstid mellom de to klinikkene.

Vi mottok anonymisert svar på epost fra advokat [REDACTED], på vegne av deg, [REDACTED]. Videre mottok vi svar med vedlegg journalført hos oss [REDACTED].

Vi sendte forhåndsvarsel om tilbakekreving datert [REDACTED].

Etter at fristen for å levere tilsvaret ble utvidet på grunn av anmodning om partsinnsyn, ble fristen utvidet til [REDACTED]. Vi mottok tilsvaret i to omganger, det ene brevet er datert [REDACTED] og det andre er datert [REDACTED].

I brev av [REDACTED] ba dere om møte med Helfo, som ble avholdt [REDACTED], vi viser til eget møtereferat.

I brevet datert [REDACTED] ble det klaget på delvis avslag på partsinnsyn. Det ble fremholdt at møtereferatet, dokument [REDACTED] var kortfattet og at det ble begjært merinnsyn i notater som ble gjort i forbindelse med møtet. Helfo besitter ikke noe mer dokumentasjon utover det som er lagret i saken og klagen er derfor trukket, jf. også bekreftelse på dette i møtereferat etter møtet [REDACTED].

Du erkjenner i tilsvaret at du er ansvarlig for feilutbetaling og at du i ettertid innser at du burde satt deg bedre inn i regelverket, særlig tannforskriften § 3. Det har på den bakgrunn skjedd en feilutbetaling, jf. folketrygdloven § 22-15a første ledd.

I deres svar har dere erkjent fravær i perioden fra [REDACTED] til [REDACTED]. Denne perioden manglet i Helfo sin foreløpige oversikt.

Du viser til at feilutbetalingen har sin årsak i at du hadde tillit til at arbeidsgiveren din hadde gitt deg korrekt informasjon om praktisering av regelverket [REDACTED] og at du for alle periodene har vært i rettsvillfarelse. Alle papirene du mottok ved oppstart av arbeidsforholdet i [REDACTED] ble presentert for deg [REDACTED] og forklart at var dokumentasjon knyttet til det praktiske ved bolig, bank etc, samt andre rutinedokumenter knyttet til arbeidsforholdet ditt. Du mottok da et buypasskort som du ga til din arbeidsgiver. Du ble ikke informert om at dette kortet var strengt personlig. Det er din arbeidsgiver som inntil [REDACTED] har stått for all innsending av refusjonskrav ved bruk av denne buypassbrikken. Din rolle har vært begrenset til, i forhold til refusjonssystemet, å påse at pasienten ble plassert i korrekt gruppe.

Du anfører at du har gjort det som med rimelighet kan forventes av deg for å overholde reglene og at det derfor ikke er grunnlag for å kreve tilbake det feilutbetalte beløpet, jf. folketrygdloven § 22-15a, annet ledd. Det har hele tiden vært klinikken du har arbeidet ved som har innrettet arbeidshverdagen din, de har blant annet sendt refusjonskrav for behandling du har foretatt. Du har hatt tillitt til at dette arbeidet har blitt gjort i tråd med det til enhver tid gjeldende regelverk.

Du anfører at innsendingene som har blitt gjort på dager du har hatt fravær ble gjort med økonomisk motivasjon og med viten og vilje fra din arbeidsgivers side. T [REDACTED] har også en klinikk [REDACTED] du ved noen få anledninger har jobbet. Du anfører at innsending av refusjonskrav for behandling utført av kjeveortopeder der er innrettet på tilsvarende måte fra klinikkeier sin side. Oppsummert, særlig i møte [REDACTED], har du gitt uttrykk for at du føler deg lurt av din arbeidsgiver og at du hele tiden har innrettet deg etter hva arbeidsgiver har beskrevet for deg.

Dere anfører at vurderingen av din aktsomhet må deles inn i fire ulike perioder. Det er ulike omstendigheter i disse periodene som tilsier at tilbakekrevingen ikke kan skje fordi du har foretatt det som med rimelighet kan forventes av deg.

I forhåndsvarselet ble du oppfordret til å fremskaffe dokumentasjon på at du hadde vært til stede på klinikken [REDACTED]. I tilsvaret datert [REDACTED] har du lagt ved dokumentasjon i form av boardingkort samt kvittering for betalt flybillett med avreise [REDACTED] som bevis på at du var til stede på klinikken for behandling av pasienter [REDACTED].

Når det gjelder foreldelse anfører du at det er den alminnelige fristen i folketrygdloven § 22-14 som får anvendelse og foreldelsesloven § 10 såldes ikke får anvendelse. Det vises også til mønsteravtalen punkt 9.4 Dersom foreldelsesloven § 10 får anvendelse anfører du at Helfo fikk nødvendig kunnskap i [REDACTED] ved mottak av tips første gang pr. telefon, ikke ved tidspunkt for forhåndsvarsel.

Informasjon om regelverk

Det fremgår av folketrygdloven § 5-6 at trygden yter stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos tannlege. Det er et vilkår at undersøkelsen/behandlingen er medisinsk nødvendig, jf. folketrygdloven § 5-1.

I tannforskriften § 3 fremgår det:

Det ytes bare stønad hvis undersøkelsen eller behandlingen er utført av tannlege eller tannpleier som har rett til å utøve tannbehandling i medhold av lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell mv. (helsepersonelloven), herunder tannlege eller tannpleier fra andre EØS-stater som yter midlertidige tjenester i Norge, jf. forskrift 8. oktober 2008 nr. 1130 om autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra andre EØS-land § 16.

Det er videre presisert i § 3 at:

Behandlingen må utføres av kjeveortoped eller av tannlege under spesialistutdanning i kjeveortopedi. Dersom behandlingen utføres av tannlege under spesialistutdanning i kjeveortopedi må behandlingen utføres som en del av opplæringen. Dersom oppgaver delegeres til annet personell, jf. helsepersonell-loven §§ 4 og 5, forutsettes det at delegerte oppgaver utføres under kjeveortopedens ansvar, tilstedeværelse og fulle oppmerksomhet.

Det fremgår av folketrygdloven § 22-2 at Helfo kan inngå avtale om direkte oppgjør med behandler, jf. mønsteravtalen. Stønadene blir da utbetalt direkte til behandleren i stedet for til pasienten.

Behandler må sørge for at helsehjelpen ikke påfører pasienter, helseinstitusjon, trygden eller andre unødvendig tidstap eller utgift, jf. helsepersonelloven § 6.

I henhold til Mønsteravtalen pkt. 3.1 skal behandler/tjenesteyter sørge for at refusjonskrav etter direkte oppgjørsordningen er i samsvar med den til enhver tid gjeldende lov, forskrift og avtale.

Behandler/tjenesteyter har ansvar for å dokumentere at fremsatte refusjonskrav etter direkteoppgjørsordningen er korrekte og fremsatt innen avtalens frister.

Refusjonskravet skal fremsettes på en slik måte at kontroll av oppgjøret og grunnlaget for dette ikke vanskeliggjøres. Det forutsettes at behandler/tjenesteyter holder seg oppdatert om gjeldende regler og avtaler for refusjon.

Folketrygdloven § 22-15a hjemler adgangen til tilbakekreving av utbetalinger etter direkteoppgjørsordningen.

Vår vurdering av din tilstedeværelse

Denne kontrollen gjelder din tilstedeværelse for perioden fra [REDACTED] til [REDACTED]. Spørsmålet vi skal ta stilling til er om du har mottatt feilutbetalte refusjoner fra Helfo i denne kontrollperioden.

Opplysningene som er innhentet fra og om deg er vurdert opp mot regelverkets krav til tilstedeværelse fra kjeveortopedens side. Alt arbeid som er delegert til annet personell skal skje under kjeveortopedens ansvar, tilstedeværelse og fulle oppmerksomhet, jf. tannforskriften § 3. Det er verken i forskrift, rundskriv eller i regelverk for stønadstakster gjort noe skille på hvilke takster denne bestemmelsen omfatter. Derfor skal all behandling som kjeveortoped delegerer til annet personell og som det kreves stønadstakster fra folketrygden for, uten unntak utføres under kjeveortopedens ansvar, tilstedeværelse og fulle oppmerksomhet.

Helfo skal legge alminnelig sannsynlighetsovervekt til grunn i vår vurdering i saker om tilbakekreving av feilutbetalt refusjon. Dette betyr at vi skal legge det mest sannsynlige faktum til grunn.

Vår kontroll viser at du har hatt fravær fra klinikken på behandlingstidspunkt du har sendt refusjonskrav til Helfo for.

Etter å ha mottatt tilsvaret vurderer Helfo at fraværet knyttet til [REDACTED] ikke er sannsynliggjort, og det har ikke skjedd en feilutbetaling for denne dagen. Vi viser i den forbindelse til vedlagt boardingkort samt kvittering på kjøp av flybillett. Refusjonskravene for [REDACTED] var således berettigede.

I tilsvaret til forhåndsvarselet erkjennes fraværet og Helfo legger dermed til grunn at det har skjedd en feilutbetaling for de angitte periodene. Du har imidlertid innvendiger mot beløpets størrelse. Ved vurderingen av om det har skjedd en feilutbetaling legger Helfo refusjonskravene som er innsendt på dagene fraværet er erkjent til grunn. For å fastslå hvorvidt det har skjedd en feilutbetaling er det avgjørende hvorvidt det har vært fravær på dager det ble sendt krav til Helfo.

Vi mener at du har fått en feilutbetaling på kr 932 917 uten rentetillegg, se vedlegg med beregning.

Vår vurdering av om vi kan kreve tilbake feilutbetalingen

Hvis du har mottatt en feilutbetaling fra Helfo, er hovedregelen at vi skal kreve beløpet tilbake, jf. folketrygdloven § 22-15 a første ledd. Fra dette er det gjort to unntak i § 22-15 a andre og tredje ledd.

Unntaket i andre ledd gjelder tilfeller der feilutbetalingen skyldes behandling som ikke var nødvendig eller feil bruk av takster. Hvis du som mottaker har gjort det som med rimelighet kan kreves for å bringe på det rene hva som er nødvendig behandling eller riktig bruk av takstene, skal Helfo ikke kreve tilbake feilutbetalingen.

Du har selv et ansvar for å holde deg orientert om hvordan refusjonskravene skal være etter regelverket. Refusjonskravet skal være i samsvar med den til enhver tid gjeldende lov, forskrift og mønsteravtale, jf. mønsteravtalen punkt 3.1.

I tilsvaret anføres det at unntaket i annet ledd kommer til anvendelse slik at feilutbetalingen ikke kan kreves tilbake i denne saken fordi du har gjort det som med rimelighet kan forventes av deg, du anfører at du har opptrådt aktsomt. Feilutbetalingen er av deg delt opp i fire ulike perioder hvor du samlet sett vurderer at du har opptrådt aktsomt. Felles for disse fire periodene er at du har innrettet deg etter hva arbeidsgiveren din har gitt instruks om. Helfo vurderer at du i disse periodene samlet sett ikke har gjort det som med rimelighet kan forventes av deg for at unntaket skal få anvendelse.

Aktsomheten deles inn i fire ulike perioder:

- Fra [REDACTED] til [REDACTED]: Da du var fraværende i denne perioden var [REDACTED] (kjeveortoped) til stede ved pasientbehandling og behandlingen ble derfor utført under kjeveortopedens ansvar, tilstedeværelse og fulle oppmerksomhet, det foreligger derfor ingen feilutbetaling knyttet til disse periodene.
- I tidsrommet mellom [REDACTED] og [REDACTED] ble det ikke foretatt aktiv behandling ved ditt fravær, det var kun tannsekretærer som foretok retensjonskontroller, røntgenbilder, records og akutte pasienter. Dette var arbeid de normalt foretok når kjeveortopeden var fraværende.
- I perioden fra [REDACTED] til [REDACTED] ble du gjort oppmerksom på at du måtte være til stede ved gjennomgang/kontroll av røntgenbilder eller gjennomgang av sluttrecords. Du innrettet deg etter dette og takster ble kun ført på tidspunktet du selv var tilstede og gjennomgikk records.
- I perioden fra [REDACTED] og frem til [REDACTED] ble du på nytt gjort oppmerksom på at kravet om tilstedeværelse gjaldt tilstedeværelse ved behandling og ikke bare ved gjennomgang av records. Du innrettet deg på nytt etter dette og har siden forholdt deg til regelverket slik det er å forstå hva gjelder tilstedeværelse.

Ved oppstart av arbeidsforholdet ble du presentert for en rekke dokumenter som din arbeidsgiver skal ha opplyst var rutinedokumenter til signering. Helfo vurderer at det ligger et selvstendig ansvar i og sette seg inn i dokumentasjonen du signerer på, mønsteravtalen er signert av deg. Vi viser også til avtalens punkt 3.1 som pålegger behandler å sette seg inn i det til enhver tid gjeldende lovverk og sende refusjonskrav som er i tråd med dette. Vi kan ikke se at verken [REDACTED] eller tillit til din arbeidsgiver er tilstrekkelig for å sette dette ansvaret til side. Dersom du hadde hatt spørsmål knyttet til forståelsen av regelverket kunne du tatt kontakt med Helfo. Vi kan ikke se at du har vært i kontakt med oss knyttet til regelverkforståelse.

For den første perioden var det en annen kjeveortoped til stede mens du var fraværende, kravet om tilstedeværelse anføres således å være oppfylt. Helfo viser til at avtalen med direkteoppgjørsordningen er personlig og at det ikke etter regelverket er tillatt å sende inn regninger for arbeid utført av andre. Unntaket kommer således ikke til anvendelse for denne perioden.

For den andre perioden anfører du at feilutbetalingen ikke kan kreves tilbake fordi det ikke ble foretatt aktiv behandling av pasienter i ditt fravær. Tannsekretærer stod for records etc. Ved innsendelse av krav for kjeveortopedisk behandling etter innslagspunkt 8 er det kjeveortopeden som innehar kompetansen. Helfo viser i den forbindelse til tannforskriften § 3, annet ledd.

For den tredje perioden ble du gjort oppmerksom på at du måtte være til stede ved klinikken ved gjennomgang av records for å kunne utløse takster som er berettigede. Du innrettet deg umiddelbart etter hva du fikk instruks om, du anfører at du derfor har opptrådt tilstrekkelig aktsomt. Som kjeveortoped har du et selvstendig ansvar for å sette deg inn i det til enhver tid gjeldende regelverk etter mønsteravtalen punkt 3.1. I [REDACTED] hadde du arbeidet som kjeveortoped [REDACTED] i flere år. Helfo vurderer at tilbakemeldingen fra arbeidsgiver isolert sett ga deg en sterk oppfordring til å undersøke krav om tilstedeværelse på selvstendig grunnlag. Kravet om tilstedeværelse ved selve pasientbehandlingen er ikke overholdt for denne perioden. Det er ikke tilstrekkelig at du er tilstede ved gjennomgang av records, kravet er at kjeveortoped må være tilstede under selve pasientbehandlingen. Unntaket kommer således ikke til anvendelse for denne perioden.

For den fjerde perioden ble du gjort oppmerksom på at du måtte være til stede ved behandling for å kunne utløse takster som er berettiget. Du har siden forholdt deg til denne

regelverkforståelsen og det er etter dette kun sendt refusjonskrav til Helfo for arbeid som er utført mens du har vært til stede. Dette er i tråd med korrekt regelverkforståelse.

Vår vurdering er at vilkåret for å gjøre unntak fra tilbakekreving etter § 22-15 a andre ledd ikke er oppfylt.

Unntaket i tredje ledd gjelder ved feil som helt eller delvis skyldes Arbeids- og velferdsetaten, Helsedirektoratet eller et organ underlagt Helsedirektoratet. I slike tilfeller kan vi sette ned eller frafalle tilbakebetalingskravet. Dette gjelder likevel ikke dersom du eller noen som opptrådte på vegne av deg forsto eller måtte forstå at det dreide seg om en feil.

Vår vurdering er at det i denne saken ikke dreier seg om en feil fra Arbeids- og velferdsetaten, Helsedirektoratet eller Helfo. Vi kan derfor ikke sette ned eller frafalle tilbakebetalingskravet etter folketrygdloven § 22-15 a tredje ledd.

Etter å ha vurdert unntakene for tilbakekreving, mener vi at ingen av unntakene er aktuelle i denne saken.

Helfo gjør oppmerksom på at vi ser alvorlig på dette og vurderer ytterligere virkemidler.

Foreldelse

Den alminnelige foreldelsesfristen for tilbakekreving av feilutbetalinger er tre år fra feilutbetalingen skjedde, jf. folketrygdloven § 22-14, jf. foreldelsesloven §§ 2 og 3 nr. 1. I foreldelsesloven § 10 er det gitt bestemmelser om tilleggsfrister. Vi viser også til mønsteravtalen punkt 9.4 første avsnitt som viser til at foreldelseslovens regler gjelder.

Refusjonskravene som vi vurderer å kreve tilbake er eldre enn tre år. Kravene om tilbakebetaling er likevel ikke foreldet fordi de vurderes å være omfattet av tilleggsfristen i § 10. Det framgår av § 10 første ledd at dersom fordringshaveren, altså Helfo, ikke har gjort fordringen gjeldende fordi han manglet nødvendig kunnskap om fordringen eller skyldneren, inntreffer foreldelse tidligst 1 år etter den dag da fordringshaveren fikk eller burde skaffet seg slik kunnskap. Etter § 10 nr. 4 kan foreldelsen ikke forlenges etter denne paragraf med mer enn 10 år.

Helfo legger som et utgangspunkt, og ved vanlig saksbehandlingstid, til grunn at det er ved tidspunktet for varsel om tilbakekreving av feilutbetalt refusjon vi må anses å ha hatt «nødvendig og tilstrekkelig kunnskap» om mulige feilutbetalinger. Dere anfører at Helfo fikk nødvendig kunnskap da vi mottok tips pr telefon i [REDACTED]. I rettspraksis er det lagt til grunn at tilleggsfristen først begynner å løpe når fordringshaver hadde eller burde ha hatt grunn til å reise søksmål med positivt resultat, se HR-2016-1209. Regelen gir fordringshaver tid til å gå gjennom og vurdere sakens opplysninger før fristen begynner å løpe. Dette er også i tråd med kravene til forvaltningen om å opplyse saken tilstrekkelig, herunder å sørge for at parten får anledning til å uttale seg om innholdet i det det ble tipset om. Som fordringshaver hadde vi først nødvendig kunnskap etter at vi hadde gått igjennom alle sakens opplysninger. Vi legger til grunn at tilleggsfristen startet å løpe fra denne tid.

Videre har dere anført at Helfo ikke kan kreve tilbake for mer enn tre år, jf. ordlyden i mønsteravtalen punkt 9.4. I annet og tredje avsnitt heter det at Helfo ikke kan kreve tilbake feilutbetalinger for mer enn tre år. I denne saken har vi vurdert at det foreligger feilutbetalinger fra [REDACTED] til [REDACTED], [REDACTED] år. Avtalen sier imidlertid ikke noe om hvilke tre år dette er begrenset til, og vi krever derfor tilbake for perioden årene [REDACTED], [REDACTED] og [REDACTED] 6. Begrunnelsen for valg av periode er Helfos plikt til å begrense det økonomiske tapet for staten i størst mulig grad, og denne perioden har høyest andel feilutbetalinger.

Staten har et ansvar for å påse at feilutbetalinger blir krevd tilbake, jf. også folketrygdloven § 22-15a hvor det heter at feilutbetalinger skal kreves tilbake.

Etter en vurdering av vilkårene for tilbakekreving finner vi grunnlag for å kreve tilbake kr 932 917. Med rentetillegg på 10 prosent blir dette til sammen kr 1 026 209.

Din rett til å klage

Hvis du vil klage på dette vedtaket, har du en frist på seks – 6 – uker. Skjema for klage finner du på helfo.no.

Send en eventuell klage til:

Helfo
Postboks 2415
3104 Tønsberg

Merk konvolutten med saksnummer [REDACTED].

Hvis du ønsker å se sakens dokumenter, kan du kontakte oss.

Ønsker du mer informasjon, kan du gå inn på helfo.no eller ringe oss på telefon 23 32 70 40.

Vennlig hilsen
Helfo

[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskreven signatur.

Kopi: Advokat [REDACTED]

Vedlegg:

1. Informasjon om saksgang og mulighet til å klage
2. Beregning av feilutbetalt beløp

Informasjon om saksgang og mulighet til å klage

Henvendelser til Helfo

Når du skriver, bør du oppgi fødselsnummeret ditt og saksnummer på vedtaket.

Veiledningsplikten til Helfo

Helfo har plikt til å veilede deg om hvilke rettigheter og plikter du har, jf. forvaltningsloven § 11.

Din rett til å se sakens dokumenter

Du har med visse unntak rett til å gjøre deg kjent med dokumentene i saken din, jf. reglene i forvaltningsloven §§ 18 og 19. Du får nærmere orientering ved å henvende deg til Helfo.

Klage

Hvis du mener at vedtaket er uriktig, kan du klage på det. Du må da sette fram klagen overfor Helfo innen seks - 6 - uker fra den dagen du mottok vedtaket. Klagen må gi uttrykk for hvilke endringer du krever, inneholde en begrunnelse for hvorfor du mener vedtaket er uriktig og være signert. Helfo vil vurdere vedtaket på nytt. Dersom vi fastholder vedtaket, sender vi klagen din videre til Helseklage, som er klageinstansen.

Du vil få anledning til å uttale deg senest samtidig med at saken oversendes dit.

Selv om du har sendt en klage, kan likevel vedtaket bli gjennomført. Du kan imidlertid søke om å få utsatt gjennomføringen av vedtaket til klagefristen er ute eller til klagen er avgjort, jf. forvaltningsloven § 42.

Fri rettshjelp (juridisk bistand) – dekning av utgifter i forbindelse med klage

Utgifter til blant annet nødvendig hjelp fra advokat i Norge kan på visse vilkår dekkes av det offentlige etter reglene i lov om fri rettshjelp. Her gjelder det imidlertid visse inntekts- og formuesgrenser. Fylkesmannens kontor, advokater eller Helfo kan gi nærmere veiledning.

Dersom klagen fører til at vedtaket blir endret til gunst for deg, gir også forvaltningsloven mulighet for å få dekket de nødvendige utgiftene som klagen har medført, jf. forvaltningsloven § 36.

Klage til Sivilombudsmannen

Hvis du mener deg urettmessig behandlet fra den offentlige forvaltningens side, kan du klage til Stortingets ombudsmann for forvaltningen (Sivilombudsmannen).

Søksmål for domstolene

Det er på visse vilkår mulig å bringe en sak inn for de vanlige domstolene. Før du kan gjøre det, må du ha benyttet muligheten du har til å klage til Helseklage.